

Làm Vườn

Đây lần đầu tiên sau 20 năm, chúng tôi mới có hứng thú trồng hoa, dọn dẹp vườn tược. Hồi còn ở nhà cũ thì cũng có trồng mấy cây ăn trái, vài bụi hồng... từ khi dời qua khu Scarborough này dù đất rộng hơn, nhưng chúng tôi luôn lầy có bận rộn để không ngó ngang gì tới sân trước sân sau, thậm chí cỏ còn có lúc mọc cao không kịp cắt. Nay tuổi đời đã bò lên số sáu, bắt đầu biết vui thú điền viên, nhất là vì nạn dịch Vũ Hán Covid 19 phải làm việc ở nhà nên có nhiều giờ hơn, cuối tuần cũng không thể đi nhà thờ, không hội họp tiệc tùng gì được nên khá "quơn", chúng tôi hăng hái "làm lại từ đầu".

Nói "chúng tôi" cho bánh chữ đào đất, dọn dẹp thì chỉ một mình ông xã là lãnh đủ. Tôi chỉ ngắm nghĩa động viên tinh thần, chứ tay chân lều khều kinh nghiệm gieo trồng không có, không thể xía vào công việc to tát này.

Trước tiên là phải cảm ơn các anh chị bạn gần nhà đã cho cây giống và chỉ dẫn. Thế nhưng chúng tôi nghe cò ra quạ, anh bạn dặn trồng rau xà-lách-son và cần ta thì phải trồng dưới nước. Chúng tôi hớn hờ đào đất, lót bao ny-lông để giữ nước theo đúng bài bản nhưng trồng rau chua và rau cần ta chung với nhau. Tội nghiệp những cây rau chua phải ngâm mình dưới nước mấy tuần, mãi tới khi người bạn khác ghé chơi cho biết, chúng tôi mới vội vã dời rau chua lên đất cạn. Rau chua mà trồng ngập nước không khéo lại biến thể trở thành rau ngọt mát!

Thế rồi chúng tôi hăm hờ đi shop mấy lần để mua được 2 cây cherry giống tốt, nhà phải có cây ăn trái mới thích chứ. Chúng tôi làm theo chỉ dẫn cẩn thận, thế nhưng cuối cùng một cây lại bị rụng lá, không biết có "mệnh hệ" nào không. Dù mua cây ở xứ này được quyền trả lại, nhưng sợ mất thì giờ và tội nghiệp tiệm bán, nên chúng tôi đang ngày đêm chăm bón cây cherry này, mong ngày hồi xuân, ý quên hồi sinh! Trong khi đang hồi hộp chờ cây phát triển, mơ ngày tự tay hái được trái cherry đỏ ửng tươi chong, thì bạn bè lại kể chuyện họ phải chặt cây cherry sum xuê của mình đi vì bị chim ăn gần hết trái rồi "ây" ra sân dơ dáy phải dọn rửa. Phải chăng cái vòng lẩn quẩn luôn có, kể hồng ra khỏi, người mong bước vào?

Ngoài bắt đầu trồng các bông hoa thường nhà nào cũng có (chúng tôi biết mình thiếu kinh nghiệm không dám trồng các loại lạ, quý), lần đầu tiên trong đời chúng tôi trồng bí và bầu. Mua cây bí giống (winter melon) giá hạ on sales ba cây con chỉ tốn \$1, mà mua gỗ để làm giàn hết mấy chục đồng. Đó là chưa kể anh chị bạn đã cho sẵn một số thanh gỗ nhỏ rồi. Và cũng may là cậu em cho mượn cái cửa máy để cắt gỗ, nếu không chúng tôi sẽ phải sắm thêm cái cửa tốn tiền trăm nữa. Đang đóng giàn cho cây leo thì cái dùi điện để bắn đinh lại bị hư, ông xã phải vội đi mua đồ mới thay vào. Mấy cây bầu cây bí này chẳng biết có đơm hoa kết quả gì không, nếu có thì không biết phải bán giá bao nhiêu đồng một trái để gỡ lại vốn đầu tư! Nghe nói năm nay ai cũng có nhã hứng trồng tược làm vườn, nên khắp các chợ, các nhà green house đều bị cháy hàng. Đến các trang mạng như Amazon cũng trả lời hết hột giống của bầu bí rồi, ai muốn mua phải chờ mùa đông tới mới có

hàng trở lại. Họ đếm từng hạt với giá cả rõ ràng, cần thì nên đặt hàng ngay từ bây giờ.

Tiếp theo sự nghiệp "làm giường", tôi đọc google, xem youtube mất bao nhiêu giờ để học cách ngâm củ khoai lang trong ly nước chuẩn bị trồng lấy lá luộc ăn, (không hy vọng khoai sẽ có củ, giấc mộng rất bình thường chỉ mơ lấy lá), mà sao ngâm mãi khoai lang chẳng chịu đâm rễ. Tôi tức mình đe dọa đồng củ này ngày mai mà không ra chồi, thì sẽ bỏ vào lò nướng ăn cho bõ ghét! Mấy năm trước không tha thiết gì đến gieo trồng, mua khoai về để quên có mấy ngày mà mầm mọc xum xuê, đến bây giờ cần trồng thì lại tịt ngòi, quả là ngược đời. Ông Xã bảo ngày xưa ở Việt Nam anh trồng khoai thẳng xuống đất, không cần nghe lời bác Google ngâm nghiếc chi cho mệt. Anh mua khoai lang Nhật giống tốt tới \$3 một pound rồi đem vùi xuống đất, mấy ngày sau kiểm lại thì thấy thỏ, sóc hay con gì đã đào lên ăn hết rồi, mất cả chì lẫn chài!

Chị bạn kể phải rải ớt khô để chống mấy con này tới phá, nhưng chị gieo cây gieo hoa thì hạt không lên, mà ớt chung quanh lại mọc đầy! Một người bạn khác tức giận méc với chúng tôi: "Tại mấy con sóc *quỷ cái* đó chị, nó đào ăn hết củ còn không biết sợ đứng trợn mắt nhìn mình nữa"! Người bạn này hay ghê, nhìn sóc mà biết là con cái hay đực để chửi!

Chị bạn khác cũng than phiền mấy cây hồng mới mua vừa trồng xuống hôm sau đã bị con gì cắn ngang hết. Nghe kể chuyện mấy củ khoai yêu quý của chúng tôi bị đào ăn hết, chị cười bảo sẽ mua khoai lang về để kẻ các gốc hồng, "dâng" lên cho đám phá hoại này để chúng ăn khoai mà tha cho bông hồng của chị. Chúng tôi bảo nhau mua thuốc xịt, mua loại "device" phát ra âm thanh để đuổi những loài ăn hại này đi, mà chẳng thấy kết quả khả quan nào. Tôi thì thuộc loại tham ăn, nên bàn với chị bạn nên trồng hồng loại cho ra trái hồng (persimmon) để ăn cho sướng thay vì trồng hoa hồng, nhưng chị cho biết thời tiết mùa đông Canada sẽ không cho phép, không dễ trồng hồng ăn trái như ở Cali. Ủa, trái hồng này và cây bông hồng nở hoa đâu thấy có gì liên hệ, mà sao lại cùng tên nhỉ. Nếu hoa hồng rụng xong rồi kết thành trái hồng để ăn thì tốt biết mấy. Thế mới biết không thể có thứ gì toàn vẹn trên thế gian này. Được hoa đẹp thì mất trái ngon, muốn vợ tuyệt đẹp thì đừng mong cô ta ngoan hiền, nấu ăn giỏi! Người ta triết lý về hoa hồng, cho rằng chỉ có một thứ hồng không gai, tức là tình bằng hữu là tốt đẹp và cần thiết. Còn loại hoa hồng đầy gai ví như ái tình, thì lại rất là nguy hiểm cần nên tránh. Người ta cũng cho rằng đời người phụ nữ là một đóa hồng mà thời gian sẽ tia dần từng cánh, sắc màu rơi rụng héo úa theo năm tháng, thật đáng buồn nhưng không thể tránh luật thiên nhiên này được. Huhuhu, chúng tôi đã tới tuổi "over the hill", ngày ngày nhìn mình trong gương thấy thật ... thảm, thảm thía quả là không có luật trừ! Tôi nhớ ông xã ngày xưa khi tán tôi bảo em có khuôn mặt trái xoan, nay thì may mắn cũng vẫn là trái xoan nhưng là xoan héo!

Biết chúng tôi bắt đầu công việc trồng tía, một anh bạn khác khuyên nên dùng vỏ chuối để làm phân bón, cây hoa sẽ rất tốt. Nghe theo lời khuyên này chúng tôi đi chợ mua quá chừng chuối, bông hoa trong vườn chưa biết được ích lợi gì chưa, nhưng tôi đã tròn nay lại tròn thêm, tươi tốt hẳn nhờ ăn thêm mỗi ngày mấy trái chuối. Cần phải mở ngoặc là từ khi con dịch Cô-Vi lan tràn, quanh quẩn ở nhà không đi ra ngoài, chúng tôi buồn tình nên ăn nhiều hơn, tập nấu ăn món mới nhiều hơn, kể cả tự làm bánh mì, nên tròn trịa như viên bi, áo dài không cái nào mặc vừa nữa. Cô Vi đã biến tôi thành Cô Bi mất rồi!

Chúng tôi cũng trồng thêm một khóm hoa "Bleeding Heart" - tiếng Việt dịch là "Trái tim rướm máu", loại hoa này bên Việt Nam trước đây không có. Chúng nở bông màu hồng, đỏ hoặc trắng hình dáng giống y như trái tim thật xinh xắn, nhưng cây của chúng tôi còn non trẻ quá chưa biết yêu, nên trái tim còn khô queo chưa rướm máu, xin hẹn năm sau. Bạn tôi nghe thế vội cầu chúc trái tim chúng tôi mau được rướm máu thật nhiều! Tôi luôn thích triết lý lắm cảm, rất đồng ý mỗi bông hoa tượng trưng cho một cuộc tình, lúc đầu thì ấp ủ chiếc nụ thật duyên dáng, sau đó nở rộ tươi đẹp, cuối cùng lại héo úa và lụi tàn chóng vánh. *"Em ơi, có hoa nào không tàn, có trời nào không mây, có tình nào không phai, như tình anh với em"...* Nhạc sĩ Đoàn Chuẩn trong bài "Tà Áo Xanh" đã than như thế mà.

Thấy chúng tôi bắt đầu quan tâm tới đất đai, trồng trọt, người em họ có máu khôi hài khoe ngay:

- Em chưa đến 40 tuổi mà đã mua được nhiều đất lắm, không cần đi làm lương cao hay mượn vốn ngân hàng đâu. Cứ chịu khó nghiên cứu chọn lựa cẩn thận, gặp hên là mua được đất tốt ngay.

Tôi tưởng thật phục lẫn, vì quả thật nếu biết đầu tư vào nhà đất thì rất dễ giàu, nhưng em cười hì hì bảo:

- Em mua đất trong bao đem về để trồng rau đó!

Nếu thế thì mấy tuần nay chúng tôi cũng đã trở thành đại gia, mua được rất nhiều đất!

Bắt tay vào việc làm vườn mới hiểu và thấy ngưỡng mộ các anh chị đã trồng hoa, chăm sóc cây cối bao nhiêu năm nay. Ôi chao nó tốn thì giờ công sức rất nhiều, không phải cứ khoét một lỗ nhỏ dưới đất rồi cắm cây xuống như tôi làm mà cây tốt được.

Bây giờ chiều chiều, dù khu vườn nhà còn rất hoang sơ nhưng chúng tôi cũng đã vui vẻ chỉ chỗ, ngắm nghía, tiếc cho 20 năm qua mình đã không biết vui hưởng thú điền viên tao nhã này. Lại phải nhắc đến các câu triết lý về hoa hồng. Người ta bảo mình có thể than phiền sao bông hồng đẹp nhưng lại có gai, hoặc có thể vui mừng bởi trong gai góc mà cây vẫn nở được cánh hồng, tất cả đều do tinh thần, nhân sinh quan của mình. Người lạc quan ngắm hoa hồng nhưng bỏ qua phần gai góc, người bi quan chỉ chăm chăm ngó vào những cái gai để rồi chẳng thương thức đóa hồng xinh đẹp. Vì đang luyện tập suy nghĩ lạc quan bớt than thở, tôi tự nhủ không hối tiếc vì đã để đất hoang 20 năm, mà phải mừng vì đã "save" biết bao thời gian, công

sức và tiền bạc cho cái vụ trồng hoa này trong suốt thời gian qua! Bây giờ ngoài việc cầu nguyện cho các việc chính đáng, chúng tôi còn cầu thêm để Trời có mưa và đón xem tin Thời Tiết thường xuyên, trông mưa cho cây cỏ tốt tươi, khỏi phải tưới.

Tôi cũng rất thích câu chuyện đọc được về các loài hoa tranh cãi với nhau để xem hoa nào được con người yêu quý nhất. Chuyện kể trong vườn có cây Mai hãnh diện nói: “Tôi là loài hoa được yêu quý nhất. Ngày Tết, chẳng nhà nào có thể thiếu hoa Mai. Tuy tôi chỉ nở vào mùa Xuân nhưng đó là mở đầu của một năm đầy may mắn”. Hoa Hồng thì lên tiếng: “Minh là loài hoa được con người yêu quý nhất vì Hồng tượng trưng cho tình yêu đôi lứa. Người ta luôn lấy mình làm món quà tặng nhau để khởi đầu cho mối quan hệ tốt đẹp”. Hoa Lan cũng không chịu thua đáp lời: “Các bạn nhầm rồi, hãy nhìn vào cách người ta chăm chút chúng tôi đi. Những vò hoa Lan được nâng niu, tưới bón để cho ra những nhành hoa quý phái và lâu tàn nhất. Chúng tôi mới chính là loài hoa số một trên đời.” Hướng Dương kiêu kỳ giải thích: “Em biết hướng về phía mặt trời mọc, tức là luôn hướng thượng vươn cao, quý như màu vàng rực rỡ mà em có”.

Các loài hoa không ai chịu nhường ai, nhao nhao lên tiếng nói tốt cho mình. Chỉ có dây hoa dại là không dám cất lời, bởi nó hiểu thân phận nhỏ bé của mình. Nó không tượng trưng cho tình yêu, cho mùa xuân, cũng không phải sự vương giả cao quý. Nó chỉ là một khóm hoa nhỏ bé, giản dị mọc ven đường.

Các loài hoa kia vẫn bực bội, ghen tức nên phải nhờ đến con người phân xử. Chủ vườn ôn tồn nói: “Mỗi loại đều có một vẻ đẹp, một ý nghĩa riêng. Có loài hoa tượng trưng cho tài lộc, cho sự may mắn, có loài đại diện cho tình yêu, tình bạn, tình mẫu tử. Ngay cả loài hoa dại cũng là biểu tượng cho nghị lực bởi chúng vươn lên từ đất đai cằn cỗi, đầy sỏi đá. Dù không được chăm chút, dù bị mưa nắng đập vùi, nhưng hoa dại vẫn mạnh mẽ vươn cao. Hoa dại là biểu tượng của Tự do, đã phá vỡ hết nguyên tắc của mọi loài hoa, không đi theo một trật tự nào cả, cũng như con người được sống và tự do trong bầu trời hạnh phúc, không theo một lối mòn nào. Như thế thì hoa nào cũng quý, kể cả hoa dại bé nhỏ thấp hèn, tranh dành ngôi vị làm chi cho thêm buồn thêm mệt”.

Quả thế, thực vật mỗi loài đều có dáng vẻ riêng, trong Kinh Thánh Công Giáo cũng có nhắc đến kỳ công của Tạo Hóa qua các bông hoa qua lời Chúa nói:

"Hãy ngắm xem hoa huệ ngoài đồng mọc lên thế nào mà rút ra bài học: Chúng không làm lụng, không kéo sợi, thế mà Thầy bảo cho anh em biết: Ngay cả vua Salomon dù vinh hoa tột bậc, cũng không mặc đẹp bằng một bông hoa ấy. Vậy nếu hoa cỏ ngoài đồng nay còn, mai đã quẳng vào lò, mà Thiên Chúa còn mặc đẹp cho như thế, thì huống hồ là anh em, ôi những kẻ kém tin. Vì thế, anh em đừng lo lắng tự hỏi: Ta sẽ ăn gì, uống gì, hay mặc gì đây?"

Vâng, câu Kinh Thánh này hay quá, cá nhân tôi cũng trải qua nhiều lo toan, buồn phiền, nhưng cuối cùng cũng thấy phó thác hết mọi sự vào tay Chúa là tốt hơn cả, vì thật sự sức lực con người rất nhỏ bé.

Nói đến hoa đặc biệt thật ở trên đời thì phải nói đến trên vùng Skeleton Coast, Namibia châu Phi, nơi hầu như không có loài sinh vật nào sống sót, thì lại có một loài cây thích nghi được với sự khô cạn này là cây Welwitschia Mirabilis. Chỉ cần một chút chất ẩm từ lớp sương mù hiếm có, mà cây đã sống được thật lạ lùng.

Cũng có loại cây ăn thịt ruồi, thậm chí ăn thịt người rất ghê rợn. Kế tới là cây Thạch Lan đá, không biết chúng là những cục đá biết nở hoa, hay là loài hoa nhìn giống y như sỏi đá. Riêng Hyperion là một cây bách tùng nằm ở vùng bờ biển California và là cây cao nhất trên trái đất với chiều cao hơn 115 mét và đường kính gần 9 mét - cao hơn cả tượng nữ thần Tự Do bên New York. Thiên nhiên cũng có loại Hydnellum Peckii là một loại nấm đặc biệt tiết ra một chất dịch màu đỏ như máu trên bề mặt của nó. Hình dạng giống một chiếc răng khiến nó được đặt biệt danh là “Nấm Răng chảy máu”. Cây Trinh Nữ ở Việt Nam mình rất phổ thông, nhưng nó cũng được các nhà khoa học xếp vào loại đặc biệt. Hoa Trinh Nữ còn được gọi là cây Xấu hổ hay Mắc cỡ, vì bản tính nhút nhát biết khép lá khi có sự tác động bên ngoài. Còn giống hoa Xác Thối với tên khoa học Rafflesia Arnoldii thì được xếp vào loài hoa lớn nhất thế giới, mùi thối kinh khủng lại là cây lưỡng tính có cả cơ quan sinh sản đực và cái.

Bạn có biết màu xanh của quần Jeans đầu tiên lấy ra từ đâu không? Chất chàm để nhuộm màu quần Jeans đã được lấy từ loài cây tên là Indigofera đó.

Hoa Xác Thối

Thạch Lan đá

Nấm Răng chảy máu

Ngoài cho hoa đẹp, trái ngon rau củ, bóng mát, cây cối còn có nhiều ích lợi khác như làm trong sạch không khí, do đó việc trồng cây xanh, bảo vệ môi trường rất quan trọng. Nhân dịp viết về hoa, tôi cũng xin nhắc quý ông là bông hoa dù có xinh đẹp tỏa sắc đưa hương đến thế nào, thì khi gặp phải cơn mưa bão nặng hạt cũng phải tả tơi tàn úa. Cũng vậy phụ nữ chúng tôi dù có mạnh mẽ, giỏi chịu đựng đến đâu, nếu bị tổn thương thiếu quan tâm từ quý ông liên tục cũng sẽ trở nên đóa hoa Bleeding Heart, mất hết kiên nhẫn, hiền lành. Quý ông phải ráng nâng niu nhé!

Nghे nói bên Việt Nam bây giờ ngoài chơi các loại chó cưng hiếm quý, các thú vật hoang dã, các đại gia nhiều tiền quá không biết cách nào khoe của, nên đã mua những cây cảnh, bonsai quý hiếm, những cành lan ghép lai giống với giá rất kinh khủng. Được biết quê nhà cũng mới có người duy nhất gây được giống trái mít cả vỏ và ruột đều màu đỏ rất đẹp lại ngon ngọt, nhưng sau đó đã bị chặt ngang do ai đó thù ghét hãm hại. Thật là buồn phải không?

Bạn chúng tôi mới ghép được một gốc bông giấy nở tới 5 màu khác nhau trên cùng một cây. Nhớ lại khi xưa ở nhà cũ, chúng tôi cũng mua trồng được cây táo ra 3 loại trái khác màu.

Khoa học kỹ thuật thật phát triển, người ta đã biết trồng các loại rau quả treo trên cao, không cần đất mà vẫn tươi tốt xum xuê.

Hồi còn bé tôi nghĩ lá thì chỉ có một màu xanh, qua đây mới biết lá cũng có đủ loại xanh, đỏ, tím, vàng, có lá thì bé tí xíu, có lá thì thật là to, kỳ diệu thay bàn tay của Thượng Đế. Các loài hoa lại tỏa ra những hương thơm làm cuộc sống thêm sắc màu thi vị. Giả sử cuộc đời thiếu hoa, chắc cũng giống như bài hát thiếu đi những nốt nhạc trầm bổng, thật cảm ơn đặc ân của tạo hoá đấng Tạo Hóa đã cho các loài hoa đua nở.

Trở lại khu vườn bé nhỏ non trẻ mới được vài tuần của chúng tôi, chúng tôi thật cảm động và biết ơn các bạn bè đã quan tâm cho cây giống, chỉ dẫn. Chúng tôi cũng tạ ơn Thiên Chúa vì trong mùa dịch bệnh nguy hiểm này, mà gia đình chúng tôi vẫn được bình an, thức ăn nước uống dư thừa, lại được có cơ hội trồng hoa, ngắm cảnh. Hoa tô điểm cuộc đời, nhưng cũng cần chăm sóc cẩn thận, đời sống con người cũng thế, phải bỏ thì giờ, công sức ra để làm việc, học hỏi, góp phần làm đẹp cuộc đời, hay ít nhất cũng không làm việc xấu, phương hại gì đến ai. Tôi mong mình như cánh hoa dại bé nhỏ, lót đường góp mặt trong cuộc sống đầy thử thách này.

Mùa hè đang tới, chúc bạn trồng và thưởng thức được nhiều bông hoa, rau trái trong khu vườn nhà mình, và mong nắng ấm yêu thương luôn chiếu rọi trên mọi người.

Nguyễn Ngọc Duy Hân

Trang Blog: <https://duyhantrinhtayninh.blogspot.com/>

Kính mời đọc thêm những bài khác của tác giả tại:

<http://www.vietnamvanhien.org/NguyenNgocDuyHan.html>

www.vietnamvanhien.org

